

2. Örnek Olay Tabanlı Dinleme Metinlerine İlişkin Öğrenci Görüşleri ve Bu Metinlerin Öğrencilerin Dinleme Tutumuna Etkisi¹

Ahmet GÜL²

Zekerya BATUR³

APA: Gül, A. & Batur, Z. (2025). Örnek Olay Tabanlı Dinleme Metinlerine İlişkin Öğrenci Görüşleri ve Bu Metinlerin Öğrencilerin Dinleme Tutumuna Etkisi. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, (45), 12-21. **DOI:** <https://doi.org/10.5281/zenodo.15016603>

Öz

Bu çalışmanın amacı örnek olay tabanlı dinleme metinlerinin dinlemeye yönelik tutuma etkisi ve bu metinlere yönelik öğrenci görüşlerini belirlemektir. Çalışma "Tek Grup Öntest-Sontest" modeli temel alınarak tasarlanmıştır. Bir devlet okulunda 6.sınıfta öğrenim gören altı kız ve beş erkek olmak üzere toplam on bir öğrenci üzerinden gerçekleştirilen çalışmada veri toplama aracı olarak Karakuş ve Özbay (2016) tarafından "Ortaokul Öğrencileri İçin Dinlemeye Yönelik Tutum Ölçeğinin Geliştirilmesi: Geçerlilik ve Güvenilirlik Çalışması" adı altında geliştirilen ölçek kullanılmıştır. Ölçek, çalışmaya uygunluğu noktasında üç alan uzmanına sunulmuş ve çalışmada kullanılabileceği kanaatiyle birlikte araştırmaya dâhil edilmiştir. Ölçek toplamda dört bölümden oluşmaktadır. Ölçek, beşli likert tipinde hazırlanmış ve 'hiç katılmıyorum, katılmıyorum, kısmen katılıyorum, katılıyorum ve tamamen katılıyorum' şeklinde düzenlenmiştir. Ayrıca öğrencilerin görüş ve düşüncelerini belirlemek amacıyla odak görüşme formu uygulanmıştır. Çalışma grubunda yer alan öğrencilerden tutuma yönelik elde edilen veriler SPSS programı üzerinden non-parametrik testlerden Wilcoxon Testi uygulanarak analiz edilmiştir. Wilcoxon Testi sonucunda ulaşılan verilere göre p değeri ,05'ten küçük ($p < 0,05$) bulunduğu için örnek olay tabanlı dinleme metinlerinin öğrencilerin uygulama öncesi ve uygulama sonrasında tutuma yönelik etkisinin istatistiksel olarak anlamlı olduğu belirlenmiştir. Ayrıca çalışma grubunda yer alan kız ve erkek öğrencilerin duygu ve düşünceleri tek tek incelenmiş ve inceleme sonucunda elde edilen verilere göre örnek olay tabanlı metinlerin anlamaya yönelik dinleme becerilerini geliştirdikleri belirlenmiştir.

¹ **Beyan (Tez/ Bildiri):** Bu çalışmanın hazırlanma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyulduğu ve yararlanılan tüm çalışmaların kaynakçada belirtildiği beyan olunur. Bu çalışma, Uşak Üniversitesi Lisansüstü Eğitimi Enstitüsü Türkçe Eğitimi Doktora Programında Prof.Dr. Zekerya Batur danışmanlığında Ahmet GÜL tarafından yürütülmekte olan " Örnek Olaya Dayalı Metinlerin Öğrencilerin Dinlediğini Anlama ve Dinleme Tutumlarına Etkisi " adlı doktora tezinden üretilmiştir.

Çıkar Çatışması: Çıkar çatışması beyan edilmemiştir.

Finansman: Bu araştırmayı desteklemek için dış fon kullanılmamıştır.

Telif Hakkı & Lisans: Yazarlar dergide yayınlanan çalışmalarının telif hakkına sahiptirler ve çalışmalarını CC BY-NC 4.0 lisansı altında yayımlanmaktadır.

Kaynak: Bu çalışmanın hazırlanma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyulduğu ve yararlanılan tüm çalışmaların kaynakçada belirtildiği beyan olunur.

Benzerlik Raporu: Alındı – Turnitin / Oran: %10

Etik Şikayeti: editor@rumelide.com

Makale Türü: Araştırma makalesi, **Makale Kayıt Tarihi:** 24.11.2024-**Kabul Tarihi:** 13.03.2025-**Yayın Tarihi:** 14.03.2025; **DOI:** <https://doi.org/10.5281/zenodo.15016603>

Hakem Değerlendirmesi: İki Dış Hakem / Çift Taraflı Körlük

² Uzman, Uşak Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Türkçe Eğitimi / Specialist, Uşak University, Graduate School of Education, Turkish Education (Uşak, Türkiye), **eposta:** glahmet20@gmail.com, **ORCID ID:** <https://orcid.org/0000-0001-6066-9652>, **ROR ID:** <https://ror.org/019jds967>, **ISNI:** 0000 0004 0386 1930, **Crossref Funder ID:** 100019891

³ Prof. Dr., Uşak Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Türkçe Eğitimi / Specialist, Uşak University, Graduate School of Education, Turkish Education (Uşak, Türkiye), **eposta:** zekerya.batur@usak.edu.tr **ORCID ID:** <https://orcid.org/0000-0002-7918-5305>, **ROR ID:** <https://ror.org/019jds967>, **ISNI:** 0000 0004 0386 1930, **Crossref Funder ID:** 100019891

Anahtar kelimeler: Dinleme, tutum, örnek olay

Student Opinions on Case-Based Listening Texts and The Effects of These Texts on Students' Listening Attitudes⁴

Abstract

The aim of this study is to determine the effects of case-based listening texts on attitudes towards listening and students' opinions about these texts. The study was designed based on the "Single Group Pretest-Posttest" model. In the study conducted on a total of eleven students, six girls and five boys, studying in the 6th grade at a public school, the scale developed by Karakuş and Özbay (2016) under the name of "Development of the Attitude Scale Towards Listening for Secondary School Students: Validity and Reliability Study" was used as the data collection tool. The scale was presented to three experts regarding its suitability for the study and was included in the study after they were deemed usable. The scale consists of four sections in total. The scale was prepared in a five-point Likert type and was organized as 'I completely disagree, I disagree, I partially agree, I agree and I completely agree.' In addition, a focus interview form was applied to determine the students' opinions and thoughts. The data obtained from the students in the study group regarding attitudes were analyzed by applying the Wilcoxon Test, a non-parametric test, via the SPSS program. According to the data obtained as a result of the Wilcoxon Test, since the p value was found to be less than .05 ($p < 0.05$), it was determined that the effect of the case-based listening texts on the attitudes of the students before and after the application was statistically significant. In addition, the feelings and thoughts of the female and male students in the study group were examined one by one and according to the data obtained as a result of the examination, it was determined that the case-based texts developed their listening skills for comprehension.

Keywords: Listening, Attitude, Case Study.

⁴ **Statement (Thesis / Paper):** It is declared that scientific and ethical principles were followed during the preparation process of this study and all the studies utilised are indicated in the bibliography. This study is derived from Ahmet GÜL's PhD dissertation entitled "The Effect of Case Study Based Texts on Students' Listening Comprehension and Listening Attitudes", conducted by Ahmet GÜL under the supervision of Prof. Dr. Zekerya Batur at Uşak University Graduate School of Postgraduate Education, Turkish Education Doctoral Program.
Conflict of Interest: No conflict of interest is declared.
Funding: No external funding was used to support this research.
Copyright & Licence: The authors own the copyright of their work published in the journal and their work is published under the CC BY-NC 4.0 licence.
Source: It is declared that scientific and ethical principles were followed during the preparation of this study and all the studies used are stated in the bibliography.
Similarity Report: Received – Turnitin / Rate: %10
Ethics Complaint: editor@rumelide.com
Article Type: Research article, **Article Registration Date:** 24.11.2024-**Acceptance Date:** 13.03.2025-**Publication Date:** 14.03.2025; **DOI:** <https://doi.org/10.5281/zenodo.15016603>
Peer Review: Two External Referees / Double Blind

Giriş

Dil öğretimi dört temel öge üzerinden gerçekleştirilmektedir. Bu dört temel öge okuma, dinleme, konuşma ve yazmadır (Tuncer, 2008:1). Bu dört temel ögenin içerisinde ilk edinilen ve diğer becerilere temel oluşturan ise dinlemedir. Bu sebeple diğer becerilerin gelişimi ve yetkinliği, dinleme becerisinin gelişimi ve yetkinliği ile paralellik göstermektedir denilebilir. Günlük hayatta da iletişimin temelinde yine dinlemenin yer aldığı söylenebilir. İletişimin temelinde anlatılanı anlama vardır. Dinleme de anlatılanların beyinde anlamlandırılmasıdır. Sağlıklı bir iletişim için mesajın alıcı tarafından tam ve doğru şekilde alınması önemlidir (Strani, 2014).

Hayatımızda önemli bir yere sahip olan dinleme ile ilgili birçok tanım yapılmıştır. Dinleme ile ilgili yapılan bazı tanımlar şu şekildedir: Dinleme, kritik bir iletişim becerisidir (Spataro and Bloch, 2017). Dinleme neyin ne olduğunu belirleme ve anlama yeteneğidir (Nagendra, 2014). Dinleme bir dil yöntemidir (Tyagi, 2013). Bu bağlamda denilebilir ki dinleme, iletişimde anlatılanı anlamlandırma becerisidir. Teknolojik gelişmelerin günlük hayat içerisinde fazlaca yer alması, bireyin gelişen dünyaya uyum sağlaması, diğer insanlarla olan iletişimi, yeni bilgileri anlaması ve öğrenmesi gibi daha birçok etken de dinleme becerisinin ne denli önemli olduğunu göstermektedir (Doğan, 2008). Bütün bunların yanında eğitim hayatına dikkat edildiğinde birçok dersin dinleme üzerinden gerçekleştiği de görülmektedir. Bu bağlamda bireylerin küçük yaşlardan itibaren dinleme becerilerini geliştirmeye yönelik adımlar atılması önemlidir (İşeri ve Yılmaz, 2008; Doğan, 2008; Aşlıoğlu, 2009). Dinleme becerisinin gelişiminde dinlemenin amaca uygun bir şekilde gerçekleştirilmesi de dikkat edilmesi gereken bir diğer konudur. Dinleme hedefe yönelik olursa verim alınabilir. Bu sebeple dinleme türlerine yönelik bilgi sahibi olunmalıdır. Literatür incelendiğinde dinleme türleri ile ilgili şu bilgilere ulaşılmıştır: Gu'ya (2018) göre dinleme türleri; aşağıdan yukarıya, yukarıdan aşağıya ve etkileşimli; Sekar (2016) ise on iki ayrı başlıkta dinleme türlerini ele almıştır; ayrımcı, önyargılı, değerlendirmeli, takdir edici, empatik, terapatik, ilişki, yanlış, ilk, seçici, tam ve derin dinleme. Görüldüğü üzere dinleme hedefe yönelik olarak farklı şekillerde ele alınabilmektedir. Öğrencilerin dinleme becerilerinin gelişimine yardımcı olacak bir diğer yöntem ise örnek olay yöntemidir

Örnek olay, tarihi itibarıyla Avrupa'ya kadar dayanmaktadır. ABD'de ise Chicago Üniversitesi Sosyoloji Bölümü ile ilişkilendirilebilir. Hukuk, tıp vb. birçok alanda kullanılabilen örnek olay yöntemi açıklayıcı ve nedensel araştırmalar yapmaya da imkân verir (Tellis, 1997; Erciyeş, 2012:273). Literatür incelendiğinde örnek olaylarla ilgili yapılan tanımlar şu şekildedir: Örnek olay, gerçek hayata yönelik olayların bütünsel özelliklerini incelerken tüm araştırma tasarımlarının arasında en esnek olanıdır (Schell, 1992); örnek olay, öğretim stratejisi ve müfredat tasarımı olarak 20.yüzyılda ortaya çıkmış, işletme, hukuk, tıp ve eğitim gibi alanlarda kullanılabilen bir yöntemdir (Yıldıran Sönmez, 2015); örnek olay, günlük hayatta karşılaşılabilecek birtakım olay ve problemlerin sınıf ortamında çözülmesine ilişkin olarak öğrenmenin sağlandığı bir tekniktir (Güven, 2011: 181). Tanımlardan yola çıkarak örnek olay için denilebilir ki rutin hayatın içinde karşılaşılan veya karşılaşılmaması mümkün bazı durumların, hedef ve kazanımlara uygun şekilde sınıf içerisinde çeşitli teknikler kullanılarak derinlemesine ele alınıp üst düzey düşünme becerilerini harekete geçirerek çözüm önerileri geliştirilebilen bir yöntemidir.

Sınıfa getirilen bir örnek olay muhtevası itibarıyla karşılaşılabilecek genel bir duruma yönelik olmalıdır. Örnek olay öğrenciler tarafından ele alınıp incelenir ve probleme yönelik çözümler sunmaları sağlanır (Güven, 2011: 181; Erciyeş, 2012: 273). Literatür incelendiğinde örnek olay ile ilgili şu tanımların yapıldığı görülmektedir: Gerring (2004) çalışmasında örnek olay yönteminin açıklamasına ve önemine değinmiştir; Vural ve Önder (2005) çalışmalarında, örnek olayın tanım, tür ve raporlaştırılmasını

açıklamıştır; Brown (2008) çalışmasında örnek olay ile ilgili literatür incelemesi yapmıştır. Bu çalışmada ise öğrencilerin dinleme becerilerinin gelişimine yönelik yardımcı olabilecek olan örnek olay tabanlı dinleme metinlerinin dinlemeye yönelik tutumlarına etkisi üzerine bir araştırma gerçekleştirilmiştir.

Problem Cümlesi

Örnek olay tabanlı dinleme metinlerine ilişkin öğrenci görüşleri ve bu metinlerin öğrencilerin dinleme tutumuna etkisi var mıdır?

Alt Problemler

- 1) Kız öğrencilerin örnek olay tabanlı dinleme metinlerine yönelik görüşleri nasıldır?
- 2) Erkek öğrencilerin örnek olay tabanlı dinleme metinlerine yönelik görüşleri nasıldır?
- 3) Öğrencileri en çok etkileyen örnek olay tabanlı dinleme metinleri nelerdir?

Yöntem

Örnek olay tabanlı metinlerin öğrencilerin dinlemeye yönelik tutumlarına etkisini incelemeyi amaçlayan bu araştırma deneysel bir çalışmadır ve “Tek Grup Öntest-Sontest” modeli temel alınarak tasarlanmıştır. İlgili modelde grubun uygulama öncesi bilgileri belirlenir, uygulama gerçekleştirilir ve uygulama sonrasında grubun bilgileri tekrar ölçülür (Baştürk, 2014).

Çalışma Grubu

Çalışma grubu, Denizli’nin Çivril ilçesine bağlı bir devlet okulunda 6.sınıfta öğrenim gören altı kız ve beş erkek olmak üzere toplam on bir öğrenciden oluşmaktadır.

Veri Toplama Araçları

Örnek olay tabanlı metinlerin dinlemeye yönelik tutuma etkisini belirlemek amacıyla Karakuş ve Özbay (2016) tarafından “ Ortaokul Öğrencileri İçin Dinlemeye Yönelik Tutum Ölçeğinin Geliştirilmesi: Geçerlilik ve Güvenilirlik Çalışması” adı altından geliştirilen ölçek kullanılmıştır. Ölçeğin çalışmaya dâhil edilebilmesi için ilgili yazarlardan gerekli izinler alınmıştır. Ölçek, beşli likert tipinde hazırlanmış ve ‘hiç katılmıyorum, katılmıyorum, kısmen katılıyorum, katılıyorum ve tamamen katılıyorum’ şeklinde düzenlenmiştir. Ölçek toplamda dört bölümden oluşmaktadır: Birinci bölüm, ‘Dinlemeyi Gerekli Görme’ adı altında on yedi maddeden oluşmaktadır. İkinci bölüm, ‘ Dinlemede Bireysel Farklılıklar’ adı altında beş maddeden oluşmaktadır. Üçüncü bölüm ‘ Dinleme Güçlüğü’ adı altında dört maddeden oluşmaktadır. Son bölüm ‘Etkili Dinleme Alışkanlığı’ adı altında dört maddeden oluşmaktadır. Belirtildiği üzere ilgili ölçek dört bölüm ve toplamda otuz maddeden oluşan bir likert tipi ölçektir. Ölçeğin ilk üç bölümünü kapsayan yirmi altı maddesi olumlu yönde maddelerdir ve bu maddelerin hiç katılmıyorum ifadesi 1 puan, katılmıyorum ifadesi 2 puan, kısmen katılıyorum ifadesi 3 puan, katılıyorum ifadesi 4 puan ve tamamen katılıyorum ifadesi ise 5 puan olarak hesaplanmıştır. Dördüncü bölümde yer alan dört madde ise bu ifadelerin tam tersi puanlama yapılarak hesaplanmıştır. Geliştirilen ölçekte 7 olumsuz, 23 olumlu madde yer almaktadır. Ölçeğin puanlamaları incelendiğinde en yüksek 150 en düşük ise 30 puan alınabilmektedir.

Örnek olay tabanlı dinleme metinlerine yönelik uygulama sonrası çalışma gurubunda yer alan öğrencilerin etkinliklerle ilgili görüş ve düşüncelerine ulaşmak amacıyla ‘odak görüşme formu’ uygulanmış ve elde edilen veriler bulgu ve yorumlar kısmında paylaşılmıştır.

Verilerin Analizi

Karakuş ve Özbay (2016) tarafından “Ortaokul Öğrencileri İçin Dinlemeye Yönelik Tutum Ölçeğinin Geliştirilmesi: Geçerlilik ve Güvenilirlik Çalışması” adı altından geliştirilen ölçekten elde edilen veriler SPSS programı üzerinden gerçekleştirilmiştir. Çalışma grubu 30 kişiden az olduğu için (11) SPSS programı üzerinden nonparametrik testlerden Wilcoxon Testi uygulanarak analiz edilmiştir (Turgut, 2014).

Geçerlilik ve Güvenirlik

Karakuş ve Özbay (2016) tarafından “ Ortaokul Öğrencileri İçin Dinlemeye Yönelik Tutum Ölçeğinin Geliştirilmesi: Geçerlilik ve Güvenilirlik Çalışması” adı altından geliştirilen ölçek çalışmaya uygunluğu noktasında üç alan uzmanına sunulmuş ve çalışmada kullanılabileceği kanaatiyle birlikte araştırmaya dâhil edilmiştir.

Uygulama Süreci

Karakuş ve Özbay (2016) tarafından “ Ortaokul Öğrencileri İçin Dinlemeye Yönelik Tutum Ölçeğinin Geliştirilmesi: Geçerlilik ve Güvenilirlik Çalışması” adı altından geliştirilen ölçek örnek olay dinleme metinlerine geçilmeden önce öğrencilere uygulanmıştır. Araştırmacı, son test ile beraber toplamda 11 örnek olay metnini uyguladıktan sonra ilgili ölçeği çalışma grubuna yeniden uygulamıştır. Sonrasında çalışma grubunda yer alan öğrencilerin duygu ve düşüncelerini belirlemek için odak görüşme formu uygulanmıştır. Uygulama neticesinde elde edilen veriler aşağıda belirtilmiştir.

Bulgu ve Yorumlar

Çalışmanın problemi olan ‘Örnek olay tabanlı dinleme metinlerinin öğrencilerin dinlemeye yönelik tutumlarına etkisi var mıdır?’ sorusuna yönelik olarak Karakuş ve Özbay (2016) tarafından “Ortaokul Öğrencileri İçin Dinlemeye Yönelik Tutum Ölçeğinin Geliştirilmesi: Geçerlilik ve Güvenilirlik Çalışması” adı altından geliştirilen ölçekten yararlanılarak elde edilen sonuçlar aşağıdaki tabloda verilmiştir:

Tablo 1: Örnek Olay Tabanlı Dinleme Metinlerinin Öğrencilerin Dinlemeye Yönelik Tutumları Çalışma Öncesi ve

		N	Ortalama Sıra	Sıra Toplamları	Z	p
Uyg_sonrası toplam puan	Negatif Sıralar	0 ^a	,00	,00		
Uyg_öncesi toplam puan	Pozitif Sıralar	11 ^b	6,00	66,00	-2,936	,003
	Eşit	0 ^c				
	Toplam	11				

a. Uygulama sonrası toplam puan < Uygulama öncesi toplam puan

b. Uygulama_sonrası toplam puan > Uygulama_öncesi toplam puan

c. Uygulama_sonrası toplam puan = Uygulama_öncesi toplam puan

Sonrasında Farklılaşmasını Gösteren Wilcoxon Testi

Tablo 1’de 11 öğrenci üzerinden gerçekleştirilen çalışma neticesinde tutum ölçeği üzerinden elde edilen veriler görülmektedir. Tablo incelendiğinde örnek olay tabanlı dinleme metinlerinin öğrencilerin dinlemeye yönelik tutumlarını çalışma öncesi ve sonrasında farklılaşıp farklılaşmadığının tespit edilmesi için non-parametrik testlerden Wilcoxon testi uygulanmıştır. Elde edilen sonuçlara göre tüm örnek olay tabanlı dinleme testlerinin p değeri 0,05’ten küçük olduğu görülmektedir. Elde edilen tüm verilerin 0,05’ten küçük olması ($p < 0,05$) sebebiyle örnek olay tabanlı dinleme metinlerinin öğrencilerin dinlemeye yönelik tutumlarını çalışma öncesi ve sonrasında farklılaşması istatistiksel olarak anlamlıdır. Bu durumda örnek olay tabanlı dinleme metinlerinin öğrencilerin dinlemeye yönelik tutumları üzerine olumlu bir etkiye sahip olduğu söylenebilir.

Birinci Alt Probleme Yönelik Bulgular

Çalışmanın birinci alt problemi olan ‘Kız öğrencilerin örnek olay tabanlı dinleme metinlerine yönelik görüşleri nasıldır?’ sorusuna yönelik olarak elde edilen sonuçlar şu şekildedir:

Ö1 kodlu öğrenci: Anlama becerimi geliştirdiğini düşünüyorum, eğlenceli olduğu için de cevaplaması da güzel oluyor. Ö2 kodlu öğrenci: Siz okuyorsunuz, biz onu özet gibi yapıp bir kâğıda geçiriyoruz. Sizin okuduğunuzu dikkatlice dinleyince dinleme becerimiz geliyor. Sonrasında soru sorulacağı için dikkatlice dinliyorum. Ne sorulacağını bilmiyorum ama dikkatli dinleyince tüm soruları cevaplayabiliyorum. Ö4 kodlu öğrenci: Anlama becerimi biraz geliştirdi çünkü öğrenmediğimiz kelimeleri öğrendik. Öğretmenin canlı şekilde okumasından dolayı da gelişti. Yani birisinin söylediği bir şeyi daha iyi anlarız. Ö5 kodlu öğrenci: Anlama becerim biraz gelişti. Okunan olayların kesilmemesi, müdahale edilmemesi ve sonuna kadar dinleyebilmekten dolayı gelişti. Ö8 kodlu öğrenci: Anlama becerimi geliştirdi çünkü bu kadar dinleme yapmıyorduk genelde o yüzden gelişti. Bir de dinlemeyi seviyorum. Ö9 kodlu öğrenci: Anlama becerim gelişti çünkü daha çok metinle ilgili soru çözdük. Soru sayısı arttıkça becerim gelişti.

Çalışma grubunda yer alan kız öğrencilerden odak görüşme sonucu elde edilen veriler incelendiğinde örnek olay tabanlı dinleme metinlerinin öğrencilerin dinlemeye yönelik anlama becerilerini geliştirdiklerini belirttikleri görülmüştür. Bununla birlikte eğlenceli buldukları, kelime dağarcıklarının gelişimine yardımcı olması gibi diğer konularda da fonksiyonel bulduklarını belirtmişlerdir.

İkinci Alt Probleme Yönelik Bulgular

Çalışmanın ikinci alt problemi olan ‘Erkek öğrencilerin örnek olay tabanlı dinleme metinlerine yönelik görüşleri nasıldır?’ sorusuna yönelik olarak elde edilen sonuçlar şu şekildedir:

Ö3 kodlu öğrenci: Anlama becerimi geliştirdi çünkü eskiden takıla takıla soru okuyordum, şimdi böyle bir sıkıntım yok. Yani soruları anlamıyordum şimdi anlayabiliyorum. Gerek sınavlarda gerek karşıma çıkan sorularda anlayabiliyorum. Ö6 kodlu öğrenci: Anlama becerimi geliştirdi çünkü mesela dinlerken güzel, zevkli ve okunanların soruya yansıtılması dinleme becerimi geliştirdi. Ö7 kodlu öğrenci: Anlama becerimi geliştirdi çünkü dinlediklerimi daha iyi duyabiliyor ve daha çok aklımda tutabiliyorum. Anlattıklarınızdan kediye süt verme ve ağaçtan kurtarma aklımda. Ö10 kodlu öğrenci: Anlama becerimi biraz geliştirdi çünkü ben dersleri çok sevmiyorum. Okumak istemiyorum. Günlük yedi saat ders görüyoruz, okuldayız. Canım sıkılıyor. . Ö11 kodlu öğrenci: Anlama becerimi geliştirdi çünkü derslerde birazcık zorlanıyordum. Şimdi dinlerken o kadar zorlanmıyorum.

Çalışma grubunda yer alan erkek öğrencilerden odak görüşme sonucu elde edilen veriler incelendiğinde örnek olay tabanlı dinleme metinlerinin öğrencilerin dinlemeye yönelik anlama becerilerini geliştirdiklerini belirttikleri görülmüştür. Bununla birlikte öğrenciler, soruları anlama noktasında yardımcı olduğu, zevkli ve eğlenceli olduğu, kalıcı olduğu gibi diğer konularda da fonksiyonel bulduklarını belirtmişlerdir.

Üçüncü Alt Probleme Yönelik Bulgular

Çalışmanın üçüncü alt problemi olan 'Çalışma grubunda yer alan öğrencileri örnek olay tabanlı dinleme metinleri içerisinde en çok etkileyen metin hangisidir? Neden?' sorusuna yönelik olarak elde edilen sonuçlar şu şekildedir:

Ö1 kodlu öğrenci: 'Küçük Dostlarımız' çünkü hayvanları seviyor, olumsuz davranışların önüne geçmeye çalışıyor. Ö2 kodlu öğrenci: 'Bir Köy Okulunun Sinema ile Buluşması' beni en çok etkiledi çünkü Sefa Öğretmen çocukların hiç görmediği bir şeyi onlara getirip gösteriyor, bu çok güzel bir şey. Çocuklar hiç sinema bilmiyormuş. Hocanın iyilik yapması güzeldi. Ö3 kodlu öğrenci: 'Bir Köy Okulunun Sinema ile Buluşması'nı en çok sevdim. Çünkü çocuklara hiç görmediği bir şey ile ilgili yardım etmesi. Diğer hocalar hemen okuldan ayrılıyormuş ama Sefa Öğretmenin ayrılmaması hoşuma gitti. Ö4 kodlu öğrenci: 'Okul Gezisi' beni çok etkiledi çünkü çocukların kaybolması ve sonra onların kurtarılması, korkmaları falan beni etkiledi. Ö5 kodlu öğrenci: 'Okuma Alışkanlığı' çünkü kitap okumak çok güzel bir şey, zevkine göre olunca insan seviyor; olmayınca sevmiyor. Ö6 kodlu öğrenci: 'Küçük Dostlarımız' beni en çok etkiledi. Çünkü öyle güzel geldi. Diğerleri de güzeldi ama en güzeli buydu. Ö7 kodlu öğrenci: En çok 'Akran Zorbalığı' etkiledi. Çünkü ben de bir zamanlar ilkokulda ben de akran zorbalığına uğruyordum. Bir de 'Okul Gezisi' etkiledi. Ondan çok korkmuştum ben de kaybolurum diye. Bir de 'Küçük Dostlarımız'ı çok sevdim. Orada çocuk kediyi çok sevdi ben de hayvanları çok severim. Ö8 kodlu öğrenci: 'Bir Köy Okulunun Sinema ile Buluşması'nı sevdim. Çünkü o köydeki çocukların sinemayı görmesi çok güzel, öğretmenin yaptığı çok doğru ve bu yüzden hoşuma gitti. Bir de öğretmenin yardımsever oluşu beni etkiledi. Ö9 kodlu öğrenci: 'Küçük Dostlarımız' etkiledi çünkü o metinde hayvanlara karşı ve farklı olarak birçok ahlaki dersler çıkarmışlar. Ö10 kodlu öğrenci: En çok etkileyen 'Küçük Dostlarımız' oldu. Çünkü hayvanları seviyorum ve onlara ilgim var. Kediyi kurtarmışlar yavru olduğu için. Bu güzel bir şey. Ö11 kodlu öğrenci: En çok 'Küçük Dostlarımız'ı sevdim. Çünkü kedileri seviyorum. Kediye zorbalık edenlere Hoca'nın kızması ve bunun kötü bir şey olduğunu göstermesinden dolayı.

Çalışma grubunda yer alan öğrencilerden odak görüşme sonucu elde edilen veriler incelendiğinde örnek olay tabanlı dinleme metinleri içerisinde en çok beğendikleri, etkilendikleri metinlerin 'Küçük Dostlarımız' (5) ve 'Bir Köy Okulunun Sinema ile Buluşması' (3) olarak görülmektedir. 'Küçük Dostlarımız' metninin tercih edilme durumu ele alındığında ise öğrencilerin; olumsuz davranışların önüne geçilmesi, hikâyeyi beğenmeleri, ahlaki dersler çıkartılması, hayvanlara yönelik sevgi duyulması ve zorbalığa karşı gelinmesi gibi sebepler belirttikleri görülmüştür. 'Bir Köy Okulunun Sinema ile Buluşması' metninin tercih edilme durumu ele alındığında ise öğrencilerin; hikâyede yer alan öğretmenin öğrencilerini daha önce karşılaşmadıkları sinema ile tanıştırması, öğretmenin çocuklar için tayin istememesi, yardımsever oluşu gibi sebepler belirttikleri görülmüştür.

Sonuç, Tartışma ve Öneriler

Çalışmadan elde edilen verilere göre örnek olay tabanlı dinleme metinlerinin dinlemeye yönelik tutuma etkisi, dinleme metinleri öncesi ve sonrasında anlamlı bir farklılık göstermektedir. SPSS programı üzerinden non-parametrik testlerden olan Wilcoxon testi uygulanarak ulaşılan p değerinin ,05'ten küçük ($p < 0,05$) çıkması ilgili metinlerin dinlemeye yönelik olumlu bir etkiye sahip olduğunu belirtmektedir.

Adalı (2005), çalışmasında 5.sınıflar fen bilgisi dersinde örnek olay yönteminin bakteri ve virüsler konusu üzerinden öğrenci başarı ve tutumuna olan etkisini incelemiş ve derse olan tutum itibarıyla olumlu etkiye sahip olduğunu belirlemiştir. İbrahimoğlu (2010), 6.sınıf öğrencileri üzerinden gerçekleştirdiği çalışmasında örnek olay yönteminin eleştirel düşünme becerisi, başarı ve derse yönelik tutuma etkisini incelemiş, çalışma sonucunda derse olan tutum itibarıyla olumlu etkiye sahip olduğu sonucuna ulaşmıştır. Durdukoca (2017), çalışmasında öğretmen adaylarına yönelik kullanılan örnek olayın üstbilişsel farkındalık ve derse karşı tutumlarına olan etkisini incelemiş, derse olan tutum

itibariyle olumlu etkiye sahip olduğunu belirlemiştir. Balcı (2019), çalışmasını örnek olay yöntemi üzerinden öğrencilerin okuma becerisi ve Türkçe dersine yönelik ilgi ve tutumları üzerine gerçekleştirmiş, çalışma sonucunda anlamlı bir farklılığa ulaşmamıştır. Aydın (2021), çalışmasında fen bilimleri dersindeki basit makineler konusunu örnek olaya dayalı animasyonlar üzerinden işlemiş ve öğrencilerin başarı ve motivasyonlarını belirlemeye çalışmış, elde ettiği verilere göre başarı ve motivasyon açısından öğrencilerin geliştiği sonucuna ulaşmıştır.

Çalışma grubunda yer alan öğrencilerle yapılan odak görüşme sonucu hem erkek hem de kız öğrencilerin tamamı örnek olay tabanlı dinleme metinlerinin dinlemeye yönelik anlama becerilerine katkı sağladığını belirttikleri görülmüştür. Ayrıca kendilerini en çok etkileyen örnek olay tabanlı dinleme metinleri olarak 'Küçük Dostlarımız' ve 'Bir Köy Okulunun Sinema ile Buluşması' seçtikleri belirlenmiştir. Bu iki metni seçmelerinin sebepleri olarak ise metinleri zevkli ve eğlenceli bulmalarının yanında metinlerin içerisinde sevgi, yardımlaşma, ahlaki dersler gibi unsurların yer almasıdır.

Günümüzde eğitim daha çok dinleme becerisi üzerinden gerçekleştirilmektedir. Ülkemizde ise dersler 40 dakika üzerinden işlenmektedir. İlgili süre zarfında bir öğrencinin dikkatini derste tutmak kolay değildir. Konuyla ilgili Batur ve Gül (2021) çalışmalarında 5 ve 6. sınıflarda öğrenim gören öğrencilerin odaklanma süresini 10-15 dakika, 7 ve 8. sınıflarda öğrenim gören öğrencilerin odaklanma sürelerini ise 15-20 dakika olarak belirlemişlerdir. Bu bağlamda öğrencilerin derse olan ilgi ve tutumlarının geliştirilmesi açısından müfredatta örnek olay tabanlı metinlere yer verilmesi 40 dakikalık bir süreden daha fazla verim alınmasına yardımcı olabilir.

Kaynakça

- Adalı, B.(2005). *İlköğretim 5. Sınıf Fen Bilgisi Dersinde Virüsler-Bakteriler-Mantarlar ve Protistler Konularının Öğreniminde Örnek Olaya Dayalı Öğrenme Yöntemi Kullanılmasının Öğrencilerin Akademik Başarılarına ve Fen Bilgisi Dersine Yönelik Tutumlarına Etkisi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İlköğretim Ana Bilim Dalı, Hatay.
- Aşıloğlu, B. (2009). Türkçe Öğretmen Adaylarına Göre Derslerde Karşılaşılan Başlıca Dinleme Engeller. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 8(29), 45-63.
- Aydın, H.(2021). *Animasyon Destekli Örnek Olaya Dayalı Tasarlanan Fen Öğrenme Ortamının Akademik Başarı ve Motivasyona Etkisi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Matematik ve Fen Bilimleri Eğitimi Anabilim Dalı Fen Bilgisi Eğitimi Bilim Dalı, Uşak.
- Balcı, İ., F.(2019). *Örnek Olay Yönteminin Okuduğunu Anlama Becerisine ve Türkçe Dersine Yönelik Tutuma Etkisi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Trabzon Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı, Trabzon.
- Baştürk, R. (2014).Deneme Modelleri. Tanrıöğren, A. (Ed.), Bilimsel Araştırma Yöntemleri. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Batur, Z., ve Gül, A. (2021). Ortaokul Öğrencilerinin Dinleme İlgi ve Süreleri Üzerine Öğretmen Görüşleri. *International Journal of Languages' Education and Teaching*, 9(3), 127-141.
- Brown, P. (2008). A Review of the Literature on Case Study Research. *Canadian Journal for NewScholars in Education*, 1(1), 1-13.
- Doğan, Y. (2008). İlköğretim Yedinci Sınıf Öğrencilerinin Dinleme Becerisini Geliştirmede Etkinlik Temelli Çalışmaların Etkililiği. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 6(2), 261-286.
- Durdukoca, Ş. (2017). Özel Eğitim Dersinde Örnek Olay İnceleme Yönteminin Öğrenenlerin Üstbilişsel Farkındalıklarına, Derse Yönelik Tutumlarına ve Görüşlerine Etkisi: Bir Karma Yöntem Araştırması. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 25(4), 1267-1284.
- Erciyeş, G. (2012). Öğretim Yöntem ve Teknikleri. Tan, Ş. (Ed.), Öğretim İlke ve Yöntemleri. Ankara: Pegem Akademi.
- Gerring, J.(2004). What Is a Case Study and What Is It Good for? *American Policy Science Review*, 98(2), s. 341-354.
- Gu, Y.(2018). Types of Listening. *The TESOL Encyclopedia of English Language Teaching First Edition Edited by John I. Lontas (Project Editor: Margo DelliCarpini)*.
- Güven, M. (2011). Programda Öğrenme-Öğretme Süreci. Duman, B. (Ed.), Öğretim İlke ve Yöntemleri. Ankara: Anı Yayıncılık
- İbrahimoglu, Z.(2010). *6.Sosyal Bilgiler Dersinde Örnek Olay Kullanımının Öğrencilerin Akademik Başarı Derse Karşı Tutum ve Eleştirel Düşünme Becerileri Üzerine Etkileri*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü İlköğretim Ana Bilim Dalı Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Bilim Dalı, İstanbul.
- İşeri, K. ve Yılmaz, İ. (2008). Dinleme Edimine İlişkin Etkinliklerin Değerlendirilmesi. *Dil Dergisi*, 0(139), 7-24.
- Karakuş Tayşi, E., ve Özbay, M. (2016). Ortaokul Öğrencileri İçin Dinlemeye Yönelik Tutum Ölçeğinin Geliştirilmesi: Geçerlilik ve Güvenilirlik Çalışması. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 4(2), 187-199.
- Nagendra, K. (2014). Listening As A Basic Skill Of Communication. *Journal of Business Management & Social Sciences Research*, 3(4), 31-32.
- Sekar, J.J. (2016). Is Listening Teachable? A Study in Teacher Attitudes. *Global English-Oriented Research Journal*, 2(2): 54-69. Impact Factor 2.9
- Schell, C.(1992). The Value of the Case Study as a Research Strategy. *Manchester Business School*.
- Spataro, E., S. and Bloch, J. (2017). "Can You Repeat That?" Teaching Active Listening in Management

- Education. *Journal of Management Education*, 42(2), 168-198.
- Stranl, K. (2014). Understanding Understanding. *LifeinLINC*
- Tellis, W., M.(1997). Application of a Case Study Methodology. *The Qualitative Report*, 3(3), 1-19.
- Tuncer, H. (2008). *Anlama Teknikleri (Okuma-Dinleme)*. İzmir: Orkun Kitabevi.
- Turgut, Y. (2016). Verilerin Kaydedilmesi, Analizi, Yorumlanması: Nicel ve Nitel. Tanrıöğen, A. (Ed.). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Tyagi, B. (2013). Listening : An Important Skill and Its Various Aspects. *The Criterion An International Journal in English*, 12, 1-8.
- Vural, R. ve Önder, F. (2005). Eğitim Araştırmalarında Örnek Olay (Vaka) Çalışmaları: Tanımı, Türleri, Aşamaları ve Raporlaştırılması. *Burdur Eğitim Fakültesi Dergisi*, 125-139.
- Yıldıran Sönmez, D (2015). *Örnek Olay Tabanlı Öğrenme Yönteminin 11. Sınıf Öğrencilerinin Asitler ve Bazlar Konusundaki Kavramsal Anlamalarına ve Kimya Dersini Öğrenmeye Yönelik Motivasyonları Üzerine Etkisi*. Yayımlanmamış Doktora Tezi, Fen Bilimleri Enstitüsü Ortaöğretim Fen ve Matematik Alanları Eğitimi Bölümü, Orta Doğu Teknik Üniversitesi. Ankara.